

Když se řekne PCO, tak se ozve pult centralizované ochrany, to dá rozum. Vedle mnohých pultů, určených soukromníkům a provozovaných komerčními bezpečnostními agenturami, existují i pulty policejní, do nichž jsou napojeny nejzranitelnější objekty státní, ale i některé banky a podobné ohrožené podniky. Prověřování narušení objektů a zákroky v nich jsou zpravidla úkolem příslušníků oddělení hlídkové služby, jež jsou zřízena na většině policejních okresů – a pokud nikoli, suplují jejich funkci stále hlídky z větších obvodů.

Modelová situace na plátně...

MUŽI ZA PULTEM

Služba na „pécéóčku“ má pro policistu jisté výhody i nevýhody, jako koneckonců všechno. Když pult vyhlásí poplach, hlídka startuje naostro a do nejistoty. Z klidu do takřka bojové situace. Nikdy nemůže vědět, jestli jde jen o zkrat znančeného čidla, následek dětské hry či zlomyslný pokus pubescentů či opilců – anebo kvalifikovaný útok zločinců či teroristů. Vše se dozví až na místě. Zpravidla vyrazí jen dva lidé – a na nich zůstává i ošemetné rozhodnutí. Zalarmovat posilu, anebo zkusit záležitost zvládnout? Co je včas – a co je pozdě? Jsou první na ráně a nikdo jim neporadí. Na straně druhé ovšem služba v oddělu hlídkové služby nezavání nudou. Členové hlídek PCO jsou kapánek elita mezi hlídkovými policisty. Mezi ně člověk musí sám nejen chtít, ale taky prokázat, že na tuhle práci má. Fyzicky i psychicky.

Samozřejmě, že policisté před nástupem na oddělení hlídkové služby projdou běžnou základní odbornou přípravou, ale pak plynou měsíce a roky, zvyk je železná košile a člověk, který dělá dlouho stejnou práci, se rád nechává ukolébat – a začne leccos podceňovat. Zvlášť, pokud má štěstí a opravdová zkouška ohněm se mu vyhýbá dlouho. Ona přijde, to je dnes skoro jistota. Otázka nezní zda, ale kdy. Jenže když jede člověk na padesátý falešný poplach, má sklon usoudit, že i tentokrát půjde maximálně o pokus nějakého nazdárka. A octne-li se pak v jediné vteřině proti hlavní samopalu, může to být jeho vteřina poslední...

Jak upřímně říkají šéfové teplického školního policejního střediska, inspiraci pro svůj Kurz PCO našli v Domažlicích a tamním integrovaném výcviku. Líbil se jim, ale věcně si uvědomili, že rozjet podobný projekt stejně velkoryse nedokážou. Nemají dost instruktorů ani techniky. Zatím. Ale čekat, až se dočkají, to se jim taky nechtělo. Když zatím nemají na to, aby se pustili do integrovaných kurzů všech policistů z kraje – což je ambice

Domažlických – přemítali, kdo by takové školení potřeboval hned a nejvíc. Chlapi z hlídkové služby, co slouží na pécéóčku, odpověděli si sami. A výsledek? Nad očekávání!

Sedli a sestavili jakousi představu o tom, co by mělo náplní kurzu být. Původní integrovaný výcvik se tak výrazně modifikoval. Na policejní Správě Severočeského kraje, která je jejich přímým nadřízeným, našli pochopení a podporu. A z jara tedy spustili první běh kurzu, pilotní či pokusný, s tím, že se náplň i další detaily postupně doladí.

„Z domažlických zkušeností víme, že se nejlíp osvědčuje kurz pro dvanáct frekventantů,“ říká zástupce vedoucího Školního policejního střediska v Teplicích kapitán Mgr. Daniel Plechatý. „Jednou se nám na něj sjel skoro dvojnásobek lidí, asi dvacet. Přece je nepošleme domů, řekli jsme si. No, kurz proběhl, ale cítili jsme, že už to není ono, že se každému nemůžeme věnovat tak intenzivně, jak by zasloužil. Pak zas na jeden běh v době dovolených někteří přihlášení nedorazili, šéfové by prý neměli koho poslat do služby. Přijelo jen osm frekventantů – a bylo to málo! Takže teď se držíme tuctu a lpíme na něm.“

Běh kurzu PCO, který probíhal v půli října, byl v pořadí šestý, do konce roku se chystají ještě dva. Tím bude vyškolená zhruba polovina lidí, kteří by měli školením zatím projít, na další se dostane v příštím roce.

„Už teď ale víme, že tíží lidé by měli do Teplic přijet ještě jednou, kdy by se táž cvičení měla odehrávat v noci! Za tmy a za umělého osvětlení se leccos jeví jinak, i zdánlivě prosté činnosti najednou nabývají na ošemetnosti...“ říká kapitán Plechatý.

Jde ovšem taky o to, co s kapacitou střediska udělá nástup absolventů základní odborné přípravy ze středních policejních škol. Ta je ve všech střediscích jasně na prvním místě, a teprve v prosinci bude v realu úplně zřejmé, co ve středisku pobyt dvou jejích tříd současně udělá. Nejde ani tak o kapacitu ubytovací a stravovací (i když i ta bude zřejmě zatížena

na maximum), ale hlavně o možnosti pedagogické. Řady instruktorů se nerozrostly a každý člověk může zvládnout jen to, co zvládnout dokáže. Být na dvou místech najednou nelze.

„V prosinci už budeme moudřejší,“ říká věcně Mgr. Plechatý.

V Teplicích by se kurzu rozhodně neradi vzdávali: je to jejich piplané dítě a navíc se mezi policisty rychle rozkřiklo, že tohle „školení“ má opravdu smysl a absolvent si z něj něco odnese. A tak na něj před branou stojí pomyslná fronta a převís poptávky nad nabídkou se stal skutečností.

Dobrá zvěst se rozšířila i do jiných krajů a už přijíždějí zvědové z ostatních středisek, aby očíhli, jak na to, a pak přišli s vlastní modifikovanou verzí. Výhodou středisek totiž je, že mají jistou rozumnou samostatnost a mohou v pracovní náplni vycházet z vlastních možností a z potřeb kraje, jemuž slouží.

„Mohu taky prozradit, že každý z kurzů, které už proběhly, byl trochu odlišný, a tak to zůstane i nadále,“ usmívá se kapitán Plechatý. „Nemáme přesně stanovený rozvrh, vycházíme z možností instruktorů, protože v něm neucí jen naši kmenoví, ale taky externisté. Získali jsme třeba jako instruktora kluka od zásahovky, který pochopitelně coby praktik má u chlapů z výkonu ohromnou autoritu. Když něco řekne, tak to platí.“

A ještě jeden malý detail: první kurzy se konaly v pracovní době, tedy mezi sedmou a patnáctou hodinou. Pak si účastníci sami vyžádali prodloužení. Takže vyjma pátku, kdy už se odjíždí domů, trvá výuka a výcvik až do sedmnácti.

Podivuhodné, že...

Učebna v prvním patře není velká, když se v ní usadí čtrnáct hmotných chlapů v černácích, je jich tak akorát. Tucet frekventantů kurzu, dva instruktoři. Na čelní stěně plátno, na stolek digitální videokamera sprážená s projektorem. Promítá se napínavý film, na němž všichni přímo visí očima, chvílemi ani nepípnu a pak zase halasně komentují děj.

... a dychtivé obecenstvo,
jemuž nic neujde...

šení policisté, věk většiny zhruba mezi třicítkou a čtyřicítkou. Žádní zelenáči.

Ale občas na plátně někdo provede takovou pitomost, že vyvolá bouřlivý smích. Školácká chyba: pustí si gaunera do zad. Nebo se dvojice oddělí, jeden ztratí druhého z dohledu.

Nechá se srazit prchajícím pachatelem a pak doluje zbraň z pouzdra tak nešikovně, že než dokáže vypálit varovný výstřel, lupič je z dohledu.

„Hele, ale tohle jsi udělal maza-ně,“ ozve se naopak za chvíli uzna-le, když se kolegovi něco podařilo.

Dopoledne plyne jako voda. Natočeného materiálu je dost, reakce spontánní a k věci. Jsme mezi profesionály, kteří svou nebezpečnou práci chtějí dělat líp. Po obědě se chystají do Cho-mutova. V opuštěném továrním objektu se budou nacvičovat další situace – a ježto ruina je kus za městem, budou tam policisté při zákrocích moci i střilet. Značkova-cím střelivem, které atmosféře dodá punc opravdovosti.

Teplický Kurz PCO má řadu částí. Motivační modelové situace, jako jsou zákroky proti nebezpečným pachatelům, zdánlivě jednoduché zákroky pro uvědomění si potřeby ostražitosti, zákroky proti posádce vozidla. Střílí se slepými...

Víceméně totéž se nacvičuje znovu v ověřovacích modelových situacích. Navíc jsou tu zákroky proti zdánlivě bezproblémovým pachatelům – a taky fakt, že se střílí značkova-cím střelivem, takže k věci přistupuje i efekt prokazatelného zásahu policisty či figuranta-pachatele.

V taktice služebního zákroku si frekventan-ti znovu a podrobně proberou taktiku přiblíže-ní se k objektu, taktiku vstupu do objektu a jeho prohlídky, pohyb po objektu (chodba, schody, byty, atypické prostory), zadržení pachatele, taktiku služebního zákroku proti posádce vozidla, taktiku služebního zákroku s ohledem na nebezpečnost pachatele, použití zbraně a reakce okolí. Vše nejdříve v klidu na učebně a vzápětí prakticky – venku. V areálu střediska, ale i mimo něj.

A samozřejmě nechybí střelecká příprava. Ovšem nikoli poklidný výcvik na kryté a vytápěné střelnici! Střelba bez fyzické zátěže, během fyzické zátěže a po fyzické zátěži. Střelba na pohyblivý cíl. Střelba z krytu, jímž je služební vozidlo. Včetně opuštění vozidla. Koordinovaný postup hlídky s využitím něko-lika krytů, výměna zbraní (CZ 75 a Sa vz. 62). Praktický nácvik taktiky střelby – výběr cílů s ohledem na bezpečnost zasahujícího policis-ty. Bojová střelba na krátkou vzdálenost. Bojová střelba s postupným přibližováním se k pachateli...

Že je toho na pět dní setsakra velká porce? Ani zdaleka jsme nevyjmenovali všechno! Kurz PCO rozhodně není rekreační pobyt. A proto je o něj asi tak upřímný zájem.

Jan J. VANĚK
Foto Václav ŠEBEK

Zástupce vedoucího teplického Školního policej-ního střediska kapitán Mgr. Daniel Plechatý

Jeho hrdiny jsou totiž oni sami, a postupně se dostane na každého.

Zadání modelové situace? Přišlo hlášení o narušení skladového objektu, uvnitř se motají nějakí chlapi. Jeden tvrdí, že je majitel, ale chová se pode-zřele, čert mu věř... Zloději? Hlídkový vůz přijíždí na místo, dva policisté vystupují. Předpisy hovoří jasně, zku-šenosti mají. Ale dřív nebo později se většina z nich dopustí chyby. Na plátně ji vidí jasně. Ale předtím, při „hře“ s gaunery, jež ztělesňují kolegové, se jí dopustili. V realu by je asi stála životy, anebo aspoň bolestivá zranění.

Zadání je pokaždé trochu jiné, situa-cí musí projít každá dvojice, ale kdyby dostali všichni stejné podmínky, poslední už by byli ve výhodě. Měli by to snažší. Viděli by chyby předchůdců a poučili by se z nich. Poučit se, to je v pořádku, jistě! Ale když každý vstu-puje do trochu odlišné situace, poučí se všichni. Navíc některé detaily nejsou ani předem dané, vznikají přímo v realu, v interakci.

Debate v místnosti je docela bouřli-vá, každý má právo se vyjádřit a využí-vá ho. Tady si nikdo nebere servítky, ale nikdo se ani neuráží, všichni jsou na jedné lodi. Vědí, že chybovat je lid-ské. Ale že v jejich případě může chyba někdy stát život – vlastní, nebo partákův.

„Ano, uvědomili jsme si, že hlídky pracují ve dvojicích, jejichž sestava je obvykle trvalá,“ připomíná kapitán Plechatý. „Partáci na sebe musí spolé-hat, musí být sehraní, měli by si rozu-mět – kolikrát i beze slova. A tak chce-me, aby takové dvojice chodily k nám na kurz společně. Ne vždy se to pove-de, zasáhnou nemoci, rodinné důvody, dovolené, ale trvám na tom, aby dvo-ika, co k nám nastupuje, byla aspoň ze stejného oddílu.“

Všichni frekventanti kurzu jsou zku-